

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.
De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 25 SEPTEMBER.

ONDERSCHRIJVING VOOR DE OVERSTROOMDEN van het Zuiden van Frankrijk.

Bedrag der vorige lijst . . . . fr. 628,00
M. Noelen van Tongeren . . . . „ 5,00
TOTAAL . . . . fr. 635,00

Al de gazetten houden zich bezig met een nieuw « denkbeeld » van den Franschen journalist Emile de Girardin, die, eene volle bevrediging en bepaalde overeenkomst met Duitschland wenschende, voorstelt, Frankrijk met België te vergrooten, Holland aan Pruisen te geven, en de Bosphoor aan Rusland. Zelfs de *Times* gewaardigt zich dit « denkbeeld » te bespreken, natuurlijk om het af te keuren. Eenige dagen te voren had V. Hugo ook de aanhechting aangeprekeid, in eenen brief aan den Vredeshond.

Ons dunkt, dat de drukpers die Fransche schrijvers te veel eer aandoet: V. Hugo schrijft niet meer, hij roept, om effect te maken, en meestendeels mist hij gezond verstand. Wat de Girardin betreft, deze schrijft enkel, omdat hij schrijven moet, gelijk hij, een tiental jaren geleden, op een te Brussel gehouden congres durfde bekennen, dat hij enkel sprak om te spreken...

De Girardin is een Fransche blagueur, een dagbladcharlatan, gelijk de stad van den kostelijken *Figaro* er wel meer telt. Hij babbelt slechts het oude demtje uit van Granier de Cassagnac, die onder Napoleon III ook de aanhechting van den Rijnover aan Frankrijk droomde.

« Geweld gaat boven recht, » zoo luidt de onzinnige leus van de partij des lichts.... Er verloopt geen dag, of de katholieken protesteren tegen den terugkeer tot beginselen, waardig van den gevloekten tijd, waarop de Noordische barbaren, overmachtig, gansch Europa in vuur en vlam zetten.

Wanneer de katholieken naar Rome snelden om den Paus-Koning tegen zijne liberale aanraders te verdedigen, dan vergoten zij ook hun bloed voor de zaak van hun eigen land. Het recht, de onafhankelijkheid van de kleine staten was het beginsel, dat hen de wapens had doen opvatten.

De katholieken vragen noch den Franschman, noch den Pruis! Geen van beide is ooit in ons land populair geweest; de Pruis zoo min als de Franschman. Nu, nog min dan ooit, zou hij bij ons volk sympathie kunnen winnen. Het vraakroepend misbruik, dat hij van zijne overwinning op Frankrijk heeft gemaakt; de vervolging, die hij tegen den godsdienst heeft begonnen; de afschuwelijke middelen, waarmede hij zijn despotisme zoekt te vestigen, en hoeden smeedt voor het geweten, walgen hier ieder eerlijk, vrank en echt vrijzinnig gemoed.

Stads- & provincie nieuws.

GEMEENTE-RAAD.

De gemeente-raad van Tongeren heeft zich verleden dinsdag in openbare zitting vergaderd.

GUIDO VAN AREZZO,

DE UITVINDER VAN HET STELSEL DER MUZIEKNOOTEN.

(5^e VERVOLG.)

Met een gebogen hoofd, de oogen vol tranen, bleef hij aan de deur staan en waagde het niet eenen voet te verzetten. De hertogin wenkte hem nader te treden. Guido bleef bewegeloos staan, als een beeld stond hij op zijne plaats. Eindelijk toen Marietta hem bij de hand nam en in het midden van de kamer tot dicht voor de hertogin voerde, wilden zijne beenen hem niet meer dragen. Hij bedekte zijn aangezicht met beide handen en viel, zonder een woord te spreken, voor de hertogin op de knieën.

« Wat wilt gij van mij? » vroeg deze op eenen zachten, vertrouwelijke toon.

« Gij hooggezegde onder de vrouwen, vergeef mij? » zuchtte Guido, en deze zucht scheen zijnen moed op nieuw te hebben opgewakkerd. « Ik wenschte een woord met uwe hoogheid te spreken, » zeide hij.

« Verwijder u Marietta! » sprak de hertogin tot de van nieuwgierigheid brandende kamermeester, en toen deze aarzelde, herhaalde de hertogin nog eens: « verwijder u, Marietta, gij behoeft niet te vrezen, mij met dezen knaap alleen te laten. »

Marietta gehoorzaamde, en Guido zag haar achterna. Toen de deur achter haar toegevalen was, naderde de knaap de hertogin eene schrede en begon met eene bevende stem: « Uwe hoogheid vergeve mijne stoutheid! maar ik zou gelukkig zijn, als gij nog eens wildet herhalen, wat gij aan Bettina, ik wil zeggen aan mijne moeder, voor onze wooning daar buiten aan de Arno van uw kind gezegd hebt. »

Negen leden waren tegenwoordig te weten: MM. Perreau burgemeester, Ghineau & Meyers schepenen, Bailly, François, Daris, Vroonen, Coart & Hardy.

Het dagorde meldt het onderzoek der stads-rekening.

M. MEYERS. — Mijne Heeren, het is mijn plicht aan den raad eenige opmerkingen te maken over de stads-rekening van het dienstjaar 1874.

Ondanks de vermaningen der minderheid, heeft het stads-bestuur in 1874 niet voldaan aan de voorschriften van artikel 70 der gemeente-wet die zich uitdrukkt als volgt: « Alle jaren, alvorens de raad zich bezig houdt met de begroting zal het » collegie van burgemeester en schepenen, in eene » openbare zitting een verslag voordragen over » het bestuur en den toestand der stads-zaken. »

Dit verslag is in 1874 niet gemaakt geworden. Dat is niet alleen eene schending der wet, maar deze nalatigheid heeft voor gevolg dat de raad en het publiek niet op juiste wijze den toestand der stads-zaken kennen.

Het onderzoek der rekening van 1874 heeft mij bewezen dat deze toestand op verre na niet voldoende is.

Gedurende het jaar 1874, heeft het stadsbestuur eene ontvangst gedaan van fr. 480240,16.

Deze som bestaat uit zekere inkomsten, subsidiën en produkten die zich alle jaren gelijken; maar zij bevat ook twee cijfers die verdienen gemeld te worden:

1° Opcentiemen aan de grond-personeel en mobiliare belastingen en buitengewone centiemen fr. 25445,90.

2° Leening van 80,000 fr. gedaan aan den *Crédit communal* 1ste en 2de aandeel, interesten afgetrokken . . . . fr. 56000,00.

Gedurende het jaar 1875 hebt gij het overige van deze leening ontvangen. Op dit oogenblik zou het moeilijk zijn te zeggen water nog van overblijft.

Wat er ook van zij, de totale ontvangst in 1874 is geweest van fr. 480240,16. De uitgaven bedragen fr. 477189,81.

Men zal bekennen dat dat een zeer respectabel cijfer van uitgaven is. Maar ik vrees niet te zeggen dat de uitgaven welke men met deze som bekomen heeft, zeer gering zijn.

Sedert drie jaren dat gij aan het bestuur zijt, Mijne Heeren, is er geen nieuwe paveissteen in onze straten gelegd en elkien klaagt over het paveisel. De Groenstraat die breeder gemaakt is, is zonder paveisel gebleven. Het stadhuis dreigt in te vallen in het Vredegerecht wacht noch altijd naar zijne meubels.

De statie-straat is onwaardig van een dorp. Openbare wandelingen hebben wij niet meer.

Waarom is deze som van fr. 477189,81 dan gebruikt geworden.

Ik wil niet spreken, Mijne Heeren, van eene menigte kleine uitgaven die men in al onze stads-rekeningen terug vindt en die te samen reeds eene ronde som uitmaken.

Ik zal slechts eenige cijfers aanhalen die volgens mij alle maat te buiten gaan, in vergelijking van het voordeel welk de stad er uit trekt.

Zoo, bij voorbeeld, heeft de stad in 1874, subsidiën er inbegrepen, voor het onderwijs uitgegeven eene som van fr. 54215,86, en deze som zal nog grooter zijn in 1875.

« Mijne hemel! » zuchtte de hertogin, « hoe zal dit raadsel nog opgelost worden? » Zij nam den kleinen Guido bij de hand en trok hem nader tot zich. « Spreek, » zeide zij, « kleine, weet gij iets van mijn kind? »

Guido zag de hertogin met groote oogen aan. « Mevrouw, indien ik nu het kind van de arme Bettina werkelijk niet ware, wat zoudt gij dan met Bettina doen? »

De hertogin had de oogen vol tranen. Zij nam het kind nog eenmaal van het hoofd tot de voeten op. « Ik zou, » sprak zij, « Bettina geld geven, zooveel zij slechts hebben wilde, uwe zuster zou ik laten opvoeden als een meisje van stand en rang, en u... »

« Spreek van mij in het geheel niet, » viel Guido haar in de rede, « ik wil alleen weten, of het dan met Bettina en mijne zuster goed zou gaan. »

« Zeker, » sprak de hertogin, « en verlaat er u op, dat ik haar goed bedenken zou. Wat nu echter u betreft, zijt gij dan mijn zoon niet? »

De knaap sloeg de oogen neder en antwoordde niet.

« Zijt gij dan werkelijk het eigen kind van Bettina? » vroeg de hertogin weder.

Guido trad nader, legde zijnen mond tegen het oor van de hertogin en fluisterde zacht: « neen! »

« Neen? » herhaalde de hertogin, en trok het kind nader tot zich. « Zijt gij dan Bettina's zoon niet? kind, kind, scherts niet met eene ongelukkige moeder en zeg mij de waarheid. Zegt gij mij, dat gij het kind van Bettina niet zijt, dan zullen beide, Bettina en hare dochter, geen gebrek meer lijden. »

« Ik ben Bettina's kind niet, » herhaalde Guido op zulk eenen vasten toon, dat men niet op het vermoeden had kunnen komen, dat hij eene leugen zou gesproken hebben.

« Hoe weet gij, dat! Wie heeft u dat gezegd? »

Deze som verdeelt zich als volgt:

1 ^o Middelbaar onderwijs . . . . fr.	22801,06
2 ^o Lager onderwijs	25253,95
3 ^o Bewaarschool	2517,88
4 ^o Avondschoot	1748,60
5 ^o Musiek-school	1940,00
6 ^o Teeken-school	1728,84
7 ^o Prijsuitdeeling aan de lagere school	305,55

fr. 34245,86

Ik klaag niet over de uitgave in haar zelve, hoe groot zij ook zij. Ik stem gaarne toe dat men groote opofferingen doe voor het onderwijs en de opvoeding, op voorwaarde dat men eene voldoende uitslag bekomme. Maar welken uitslag hebt gij bekomen? Indien men op die vraag antwoordde voor elke der hooger genoemde scholen, dan zouden er vele aanmerkingen te maken zijn. Men zou bij voorbeeld kunnen vragen, waarom de stad voor eene groote som moet tusschenkomen in het onderhoud eener musiek-school, daar zij ter zelfder tijd een musikaal onderwijs in de scholen betaalt. Ziedaar voorzeker eene dubbele uitgave. Men kan zich ook vragen of de stad betere uitslagen bekomt sedert dat wij eene teeken-school betalen dan ten tijde dat wij eene teekenles hadden die kosteloos gegeven werd.

Om mij niet te verre nit te breiden, bepaal ik mij met te vragen welke uitslag gij bekomen hebt in het middelbaar en in het lager onderwijs?

Wat het middelbaar onderwijs betreft, gij hebt ons collegie tot verval gebracht.

Gij hebt in zake van onderwijs en van opvoeding de ongerijmste grondstelsels aangenomen.

Gij hebt tot drie maal toe publiek uitgeroepen dat de professor, buiten zijne klas, vrij is te handelen, te spreken en te schrijven gelijk iedereen, vermits hij in de enkele palen der Constitutie blijft.

Gij hebt verklaard dat het zoo wijs reglement van den 5 maart 1855, hetwelk aan de professoren gebiedt aan de leerlingen eene katholieke opvoeding en een katholiek onderwijs te geven, slechts verplichtend is voor den professor zoo lang hij in de klas is; dat dit slechts een reglement van inwendige orde is hetwelk hij onder de voeten kan treden onder de oogen zijner leerlingen, zoodra de klas geëindigd is.

Mijne ambtgenooten van het collegie van burgemeester en schepenen, MM. Perreau & Ghineau zijn nog verder gegaan: zij hebben dit reglement laten onder de voeten treden zelfs binnen het collegie. Zij zullen het hier niet meer betwisten dan zij het betwist hebben in de zitting der besturende commissie, toen ik er kortelings de aanmerking van gemaakt heb.

M. GHINEAU. — Dat is zoo niet.

M. MEYERS. — Uwe onderbreking is niet gelukkig.

M. GHINEAU. — Ik ontken hetgeen gij zegt.

M. MEYERS. — Gij hebt niets ontkend, toen ik dat feit aangehaald heb in de zitting der besturende commissie van het collegie, in de tegenwoordigheid der heeren Bailly en Hardy die hier tegenwoordig zijn, en in de tegenwoordigheid van den heer deken van M. Barthels. M. de burgemeester heeft dat feit ook niet betwist in de zitting der besturende commissie en hij betwist het zelfs niet op dit oogenblik. Dewijl M. Ghineau mij er toe dwingt, zal ik dit feit op nieuw aanhalen, hij is het die het zal gewild hebben.

Spreek, kind, spreek, » zeide de hertogin, die ten hoogste ontroerd was.

« Heden morgen heeft de moeder het aan de zuster gezegd, » antwoordde Guido, en groote, dikke zweedruppelen vloeiden hem van het voorhoofd.

De hertogin ging naar de deur en trok aan de bel. Een kamerdienaar liet niet lang naar zich wachten.

« Men ga, » beval de hertogin van Arezzo, naar de Arno, en ontbiede Bettina en hare dochter op staande voet bij mij. Als zij niet gewillig volgen wil dan moet men geweld gebruiken! »

De bediende ging. Nauwelijks had hij de kamer verlaten, of paardentrappl werd op het voorplein van het slot vernomen; Graaf Ottone was met zijn gevolg teruggekeerd. De hertogin kende haren schoonbroeder aan zijne stem, verschrikte en verwachtte geene vriendelijke ontmoeting, als die graf het kind bij haar vond, aan hetwelk hij niet alleen het slot, maar zelfs een plaatsje op het voorplein verboden had.

« Om 's hemels wil, riep zij, bleek en sidderend van angst, « waar verbergt ik u? »

In het vertrek stond eene tafel met een prachtig, zwaar kleed bedekt, dat tot op den grond neder hing, zoodat men van de voeten der tafel niets kon zien. Zonder verder een woord te spreken, bukte zich de knaap en sloop onder het tafelkleed weg. Nauwelijks had dit opgehouden zich te bewegen en de hertogin zich eenigzins van haren schrik hersteld, of ook graaf Ottone, vergezeld van reeds genoemden abt Fabricius trad in de zaal.

« Eene korte reis, beste zwager, » begon de hertogin van Arezzo, den graaf te gemoet gaande en hem de hand tot den kus aanbiedende.

« Zeker! » antwoordde de graaf eenigzins verlegen. « Ik had mijne bezittingen, het doel mijner

Is het waar of niet dat een professor straffeloos heelt mogen vragen, toen men hem deed gedenken aan het artikel van het reglement hetwelk voorschrijft van te bidden voor en na de klas, is het waar of niet, dat die professor gevraagd heeft of hij het gebed moest bidden der Protestanten, of der Joden of der Katholijken? Dat is eene vraag, Mijneheeren, die onwaardig is van eenen professor van het middelbaar onderwijs.

Aan ons leden der minderheid hebt gij de zorg overgelaten de herstelling te vragen van het godsdienstig onderwijs in het collegie. Gij scheent er niet aan te denken. En toen Mgr de Bisschop verklaard heeft dat hij gereed was om eenen professor van godsdienst te noemen, op de eenige voorwaarde dat het reglement van 1855, waarvan gij de voorstanders beveert te zijn, zou nagevolgd worden, toen hebt gij zorg gehad van allerhande moeilijkheden in den weg te leggen.

M. GHINEAU. — Er waren voorwaarden.

M. MEYERS. — Er waren geene andere voorwaarden dan die van het reglement in acht te nemen.

M. GHINEAU. — Ik zeg dat er voorwaarden met waren.

M. MEYERS. — Er waren er geene andere dan die welke ik aanduid. En ik verzoek u van mij niet meer te onderbreken. Gij zult mij aanstands kunnen antwoorden en ik zal u zeer aandachtig aanhooren.

M. PERREAU. — M. Ghineau, ik verzoek u van niet meer te onderbreken, gij zult op uwe heurt het woord krijgen.

M. MEYERS. — Eindelijk hebt gij goed gevonden de kwestie van het godsdienstig onderwijs te begraven met te weigeren kennis te nemen van eenen brief des Bisschops die antwoordde op eenen brief van den gemeente-raad.

Het gevolg hiervan, Mijne Heeren, is dat verscheidene leerlingen het collegie verlaten hebben om in vreemde collegiën te gaan studeeren en vreemde leerlingen zijn niet bij gekomen. Een dertigtal jongelingen van Tongeren doen thans hunne studies op het vreemd. Gij doet niets om hen naar het collegie van Tongeren terug te krijgen, nog om de vreemden hier naar toe te trekken. Integendeel, door de rampzalige directie die gij aan het collegie geeft, belet gij de eenen de voordeelen te genieten welke de stad zich voor het onderwijs oplegt en gij kwetst in hunne godsdienstige overtuigingen degenen die hunne kinderen voor de eene of andere reden in het collegie moeten laten.

Daarom zegde ik dat, niettegenstaande de zware sommen geld welke het onderwijs kost, gij het collegie ten onderen brengt.

Wat het lager onderwijs betreft, hetwelk, in 1874, fr. 25253,95 gekost heeft en in het bijzonder het kosteloos onderwijs der meisjes, hetwelk verplichtend is zoo wel als dat der jongens, wijl het bureel van weldadigheid allen bijstand weigert aan degenen die hunne kinderen niet ter school zenden, gij herinnert u, Mijne Heeren, dat het bureau van weldadigheid ons den 20 april laatstleden, een bedroevend feit aangebond heeft, namelijk dat een groot getal meisjes der kosteloze school, in den onderdom om hunne eerste communie te doen, niet kunnen lezen.

De raad heeft dezelfden dag een onderzoek bevolen, en dit onderzoek heeft nooit het licht gezien.

M. GHINEAU. — Het onderzoek is gedaan geweest.

reize, nog niet bereikt, toen een onvoorziene gebeurtenis, een onverwacht bericht mij hierheen terug riep.

« Spreek toch de waarheid, heer hertog, » viel de abt hem in de rede, « zeg toch, dat gij eene onrust bij u hadt, eene onverklarbare onrust, welke u niet vergunde verder te reizen. »

« Nu ja, » zeide de hertog eenigzins stotterend en zichzwaar verstoord door de opmerking van den abt, « ik had zulk een donker voorgevoel, het was mij, alsof u iets overkomen was, lieve zuster. »

« Als eenig voorgevoel u niet bedrogen hebben gevonden hebt gij misschien ook vermoed, dat ik mijn kind op het spoor zou gekomen zijn? Zeg, hebt gij dat vermoed, of liever gezegd gevreesd? Zeg het maar zonder omwegen. Bij deze woorden keerde de hertogin zich om en liep naar de vleugel, welke de naar Bettina uitgezonden kamerdienaar zoeven geopend had.

« De beide vrouwen, » zeide hij, « staan buiten en wachten op het bevel van uwe hoogheid. »

« Laat haar terstond binnen komen! » beval de hertogin.

De kamerdienaar verdween en leidde spoedig daarna eene blinde vrouw en een jong, schoon meisje binnen. De graaf Ottone verschrikte en wierp zich, zichtbaar in opgewone gemoedsbeweging in eenen leuningstoel.

De hertogin trad in de trotsche houding eener vorstin voor Bettina. « Vrouw, » sprak zij haar aan, « ik vermaan u, de volle waarheid te zeggen. Leugens zonden u bitter kunnen berouwen. Zeg mij, is Guido uw zoon of is hij het niet? »

Op het hooren van deze woorden wrong Bettina de handen boven het hoofd en hief een vervaarlijk weegklag aan. « Alle heiligen in den hemel, staat mij bij! » riep zij snikkende, « waarom zou Guido, mij hartelijk geliefde Guido, mijn zoon niet zijn? »

(Wordt vervolgd.)